

Obsah

Úvod	11
I. EVROPSKÝ RÁMEC	15
II. NÁRODNÍ SYSTÉMY SOCIÁLNÍHO DIALOGU A KOLEKTIVNÍHO VYJEDNÁVÁNÍ - MONOGRAFICKÉ STUDIE	23
Francie	25
A. Národní rámec: základní socioekonomické údaje.....	25
B. Právní úprava sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání.....	26
B.1 Právní úprava v oblasti sdružování	26
B.2 Kolektivní pracovní právo a jeho vývoj	27
B.2.1 Legislativní rámec kolektivního vyjednávání	27
B.2.1.1 Vývoj do roku 2004	27
B.2.1.2 Reforma kolektivního vyjednávání provedená zákonem z roku 2004	29
B.2.1.3 Reforma kolektivního vyjednávání na základě zákona z roku 2008	31
B.2.1.4 Úprava sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání v mikropodnicích.....	33
B.2.1.5 Reforma kolektivního vyjednávání ve veřejném sektoru	34
B.2.2 Rozšiřování závaznosti kolektivních smluv a jeho význam	35
B.2.3 Pracovní spory	37
B.2.3.1 Individuální pracovní spory.....	37
B.2.3.2 Kolektivní pracovní spory, jejich obvyklé formy a jejich frekvence.....	38
C. Sociální partneři.....	40
C.1 Organizace zaměstnavatelů	40
C.1.1 Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy....	40
C.1.2 Zaměstnavatelské konfederace na národní úrovni.....	41
C.1.2.1 MEDEF.....	41
C.1.2.2 Další velká zaměstnavatelská uskupení na národní úrovni	43
C.1.2.3 Příklady odvětvových organizací zaměstnavatelů	44
C.2 Odbory	45
C.2.1 Vývoj odborového sdružování.....	45
C.2.2 Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy....	46
C.3 Reprezentace zaměstnaneckých zájmů na pracovišti.....	48
C.4 Zástupci zaměstnanců v orgánech společností	50
D. Bipartitní sociální dialog a kolektivní vyjednávání	51
D.1 Bipartitní sociální dialog	51
D.2 Kolektivní vyjednávání.....	52
D.2.1 Základní údaje a charakteristické tendence.....	52
D.2.2 Kolektivní vyjednávání na národní úrovni	53
D.2.3 Kolektivní vyjednávání na odvětvové úrovni.....	54
D.2.4 Kolektivní vyjednávání na podnikové a regionální úrovni	55
D.2.5 Kolektivní vyjednávání v malých a středních podnicích	56
D.2.6 Kolektivní vyjednávání v segmentu nadnárodních firem.....	57
E. Tripartitní sociální dialog	58

Irsko	60
A. Národní rámec: základní socioekonomické údaje.....	60
B. Právní úprava sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání.....	61
B.1 Právní úprava v oblasti sdružování	62
B.2 Kolektivní pracovní právo a jeho vývoj	62
B.2.1 Legislativní rámec kolektivního vyjednávání	63
B.2.2 Rozšiřování závaznosti kolektivních smluv a jeho význam	65
B.2.3 Pracovní spory	65
B.2.3.1 Individuální pracovní spory	66
B.2.3.2 Kolektivní pracovní spory, jejich obvyklé formy a jejich frekvence	66
C. Sociální partneři	68
C.1 Organizace zaměstnavatelů	68
C.1.1 Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy ...	68
C.1.2 Zaměstnavatelské konfederace na národní úrovni.....	69
C.1.3 Příklady odvětvových organizací zaměstnavatelů	71
C.2 Odbory	72
C.2.1 Vývoj odborového sdružování.....	72
C.2.2 Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy ...	73
C.3 Reprezentace zaměstnaneckých zájmů na pracovišti.....	75
C.4 Zástupci zaměstnanců v orgánech společností	77
D. Bipartitní sociální dialog a kolektivní vyjednávání.....	78
D.1 Bipartitní sociální dialog	78
D.2 Kolektivní vyjednávání.....	78
D.2.1 Základní údaje a charakteristické tendence.....	78
D.2.2 Kolektivní vyjednávání na národní úrovni	80
D.2.3 Kolektivní vyjednávání na odvětvové úrovni	81
D.2.4 Kolektivní vyjednávání na podnikové úrovni.....	81
D.2.5 Kolektivní vyjednávání v malých a středních podnicích	82
D.2.6 Kolektivní vyjednávání v segmentu nadnárodních firem.....	84
D.2.7 Předmět kolektivního vyjednávání	85
D.2.7.1 Kolektivní vyjednávání o mzdě	85
D.2.7.2 Kolektivní vyjednávání o pracovní době	86
D.2.7.3 Ostatní témata kolektivního vyjednávání.....	86
E. Tripartitní sociální dialog	87

Německo	90
A. Národní rámec: základní socioekonomické údaje.....	90
B. Právní úprava sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání.....	91
B.1 Právní úprava v oblasti sdružování	91
B.2 Kolektivní pracovní právo a jeho vývoj	91
B.2.1 Legislativní rámec kolektivního vyjednávání	91
B.2.1.1 Kolektivní smlouva	92
B.2.1.2 Podniková dohoda	92
B.2.2 Rozšiřování závaznosti kolektivních smluv a jeho význam	93
B.2.3 Pracovní spory	94
B.2.3.1 Individuální pracovní spory.....	94
B.2.3.2 Kolektivní spory	94
C. Sociální partneři	96
C.1 Organizace zaměstnavatelů	96
C.1.1 Zaměstnavatelské konfederace	96
C.1.2 Hospodářské komory	98
C.1.3 Členství organizací zaměstnavatelů v evropských a mezinárodních organizacích	98
C.2 Odbory	98

C.2.1	Vývoj odborového sdružování.....	98
C.2.2	Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy....	99
C.2.2.1	Vrcholové odborové centrály.....	99
C.2.3	Členství odborů v evropských a mezinárodních odborových centrálách	101
C.3	Reprezentace zaměstnaneckých zájmů na pracovišti.....	101
C.3.1	Podnikové rady	101
C.3.2	Koncept spolurozhodování	104
D.	Bipartitní sociální dialog a kolektivní vyjednávání.....	105
D.1	Bipartitní sociální dialog	105
D.2	Kolektivní vyjednávání.....	105
E.	Tripartitní sociální dialog	107
Polsko	110
A.	Národní rámec: základní socioekonomické údaje.....	110
B.	Právní úprava sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání.....	111
B.1	Právní úprava v oblasti sdružování	111
B.2	Kolektivní pracovní právo a jeho vývoj.....	111
B.2.1	Legislativní rámec kolektivního vyjednávání.....	111
B.2.2	Rozšiřování závaznosti kolektivních smluv a jeho význam	114
B.2.3	Pracovní spory	114
B.2.3.1	Individuální pracovní spory	114
B.2.3.2	Kolektivní pracovní spory, jejich obvyklé formy a jejich frekvence	115
C.	Sociální partneři.....	117
C.1	Organizace zaměstnavatelů	117
C.1.1	Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy..	117
C.1.2	Zaměstnavatelské konfederace na národní úrovni.....	118
C.1.2.1	Pracodawcy RP (dříve KPP).....	119
C.1.2.2	PKPP Lewiatan	120
C.1.2.3	ZRP (Asociace polského řemesla)	120
C.1.2.4	BCC (Národní asociace soukromých zaměstnavatelů).....	122
C.1.3	Příklady odvětvových organizací zaměstnavatelů	122
C.2	Odbory	123
C.2.1	Vývoj odborového sdružování.....	124
C.2.2	Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy..	126
C.3	Reprezentace zaměstnaneckých zájmů na pracovišti.....	129
C.4	Zástupci zaměstnanců v orgánech společností	131
D.	Bipartitní sociální dialog a kolektivní vyjednávání.....	131
D.1	Bipartitní sociální dialog	131
D.2	Kolektivní vyjednávání.....	132
D.2.1	Základní údaje a charakteristické tendence.....	132
D.2.2	Kolektivní vyjednávání na odvětvové úrovni.....	134
D.2.3	Kolektivní vyjednávání na podnikové úrovni.....	134
E.	Tripartitní sociální dialog	135
E.1	Tripartitní sociální dialog na národní úrovni.....	136
E.2	Tripartitní sociální dialog na regionální úrovni.....	138
E.3	Tripartitní sociální dialog na odvětvové úrovni.....	139
Rakousko	141
A.	Národní rámec: základní socioekonomické údaje.....	141
B.	Právní úprava sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání.....	142
B.1	Právní úprava v oblasti sdružování	142
B.2	Kolektivní pracovní právo a jeho vývoj.....	142
B.2.1	Legislativní rámec kolektivního vyjednávání.....	142
B.2.1.1	Kolektivní smlouva	143

B.2.1.2 Podnikové dohody	144
B.2.2 Rozšiřování závaznosti kolektivních smluv a jeho význam	144
B.2.3 Pracovní spory	145
B.2.3.1 Individuální pracovní spory	145
B.2.3.2 Kolektivní spory	146
C. Sociální partneři	146
C.1 Organizace zaměstnavatelů	146
C.1.1 Zaměstnavatelské konfederace na národní úrovni	146
C.1.1.1 Hospodářská komora	146
C.1.1.2 Ostatní zaměstnavatelské konfederace	148
C.1.2 Příklady odvětvových organizací zaměstnavatelů	149
C.1.2.1 Zemědělství	149
C.1.2.2 Veřejný sektor	150
C.1.3 Účast organizací zaměstnavatelů v legislativním procesu	150
C.1.4 Členství organizací zaměstnavatelů v evropských organizacích	150
C.2 Odbory	151
C.2.1 Vývoj odborového sdružování	151
C.2.2 Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy	151
C.2.2.1 Vrcholové odborové centrály	152
C.2.2.2 Odvětvové odborové svazy	153
C.2.3 Účast odborových organizací v legislativním procesu	153
C.2.4 Členství odborů v evropských odborových centrálních	153
C.3 Reprezentace zaměstnaneckých zájmů na pracovišti	154
C.3.1 Pracovní komory	154
C.3.2 Podnikové rady	154
C.4 Zástupci zaměstnanců v orgánech společností	156
D. Bipartitní sociální dialog a kolektivní vyjednávání	156
D.1 Bipartitní sociální dialog	156
D.2 Kolektivní vyjednávání	156
D.2.1 Základní údaje a charakteristické tendence	156
D.2.2 Kolektivní vyjednávání na odvětvové úrovni	157
D.2.2.1 Veřejný sektor	157
D.2.3 Předmět kolektivního vyjednávání	157
D.2.3.1 Kolektivní vyjednávání o mzdě	157
D.2.3.2 Kolektivní vyjednávání o pracovní době	158
E. Tripartitní sociální dialog	158
E.1 Sociální partnerství	158
Slovensko	161
A. Národní rámec: základní socioekonomické údaje	161
B. Právní úprava sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání	161
B.1 Právní úprava v oblasti sdružování	161
B.2 Kolektivní pracovní právo a jeho vývoj	162
B.2.1 Legislativní rámec kolektivního vyjednávání	164
B.2.2 Rozšiřování závaznosti kolektivních smluv	165
B.2.3 Pracovní spory	167
B.2.3.1 Individuální pracovní spory	167
B.2.3.2 Kolektivní pracovní spory, jejich formy a frekvence	168
C. Sociální partneři	170
C.1 Organizace zaměstnavatelů	170
C.1.1 Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy	170
C.1.2 Zaměstnavatelské konfederace na národní úrovni	171
C.1.3 Příklady odvětvových organizací zaměstnavatelů	172
C.1.4 Zaměstnavatelské sdružování v segmentu malých a středních podniků	173

C.1.5	Zaměstnavatelské sdružování v segmentu nadnárodních organizací...	173
C.1.6	Účast organizací zaměstnavatelů v legislativním procesu	174
C.1.7	Členství organizací zaměstnavatelů v evropských organizacích	174
C.2	Odbory	175
C.2.1	Vývoj odborového sdružování.....	175
C.2.2	Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy..	175
C.2.2.1	Vrcholové odborové centrály.....	176
C.2.2.2	Odvětвовé odborové svazy	177
C.2.3	Účast odborových organizací v legislativním procesu	177
C.2.4	Členství odborů v evropských odborových centrálách	178
C.3	Reprezentace zaměstnaneckých zájmů na pracovišti.....	179
C.4	Zástupci zaměstnanců v orgánech společností	182
D.	Bipartitní sociální dialog a kolektivní vyjednávání	183
D.1	Bipartitní sociální dialog	183
D.2	Kolektivní vyjednávání.....	184
D.2.1	Základní údaje a charakteristické tendence.....	185
D.2.2	Kolektivní vyjednávání na národní úrovni	186
D.2.3	Kolektivní vyjednávání na odvětvové úrovni.....	186
D.2.4	Kolektivní vyjednávání na podnikové úrovni.....	187
D.2.5	Kolektivní vyjednávání v malých a středních podnicích	188
D.2.6	Kolektivní vyjednávání v segmentu nadnárodních firem.....	188
D.2.7	Předmět kolektivního vyjednávání	189
D.2.7.1	Kolektivní vyjednávání o mzdě.....	189
D.2.7.2	Kolektivní vyjednávání o pracovní době	190
D.2.7.3	Další témata kolektivního vyjednávání	190
E.	Tripartitní sociální dialog	191
Velká Británie		193
A.	Národní rámec: základní socioekonomické údaje	193
B.	Právní úprava sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání	195
B.1	Právní úprava v oblasti sdružování	195
B.2	Kolektivní pracovní právo a jeho vývoj.....	196
B.2.1	Legislativní rámec kolektivního vyjednávání	196
B.2.2	Rozšiřování závaznosti kolektivních smluv a jeho význam	198
B.2.3	Pracovní spory	199
B.2.3.1	Individuální pracovní spory	199
B.2.3.2	Kolektivní pracovní spory, jejich obvyklé formy a jejich frekvence	200
C.	Sociální partneri.....	203
C.1	Organizace zaměstnavatelů	203
C.1.1	Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy .	203
C.1.2	Zaměstnavatelské konfederace na národní úrovni.....	204
C.1.3	Příklady odvětvových organizací zaměstnavatelů	206
C.1.4	Zaměstnavatelské sdružování v segmentu malých a středních podniků.....	207
C.2	Odbory	207
C.2.1	Vývoj odborového sdružování.....	207
C.2.2	Základní strukturální parametry členské základny a vývojové trendy..	209
C.2.2.1	Odvětвовé odborové svazy	212
C.3	Reprezentace zaměstnaneckých zájmů na pracovišti.....	213
C.4	Zástupci zaměstnanců v orgánech společností	216
D.	Bipartitní sociální dialog a kolektivní vyjednávání	216
D.1	Bipartitní sociální dialog	216
D.2	Kolektivní vyjednávání.....	218
D.2.1	Základní údaje a charakteristické tendence.....	218

D.2.2 Kolektivní vyjednávání na národní úrovni	219
D.2.3 Kolektivní vyjednávání na odvětvové úrovni	219
D.2.4 Kolektivní vyjednávání na podnikové a regionální úrovni	220
D.2.5 Kolektivní vyjednávání v malých a středních podnicích	221
D.2.6 Kolektivní vyjednávání v segmentu nadnárodních firem.....	221
D.2.7 Předmět kolektivního vyjednávání	222
D.2.7.1 Kolektivní vyjednávání o mzdě	223
D.2.7.2 Ostatní témata kolektivního vyjednávání.....	223
E. Tripartitní sociální dialog	223

III. SROVNÁNÍ SEDMI NÁRODNÍCH SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO DIALOGU 225

IV. PROBLEMATIKA DOHOD V NADNÁRODNÍCH SPOLEČNOSTECH V KONTEXTU ROZVOJE EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO DIALOGU NA PODNIKOVÉ ÚROVNI 233

1. Úvodem.....	235
2. Evropská komise a dohody v nadnárodních společnostech.....	235
3. Role a cíle dohod v nadnárodních společnostech	237
4. Partneři a postupy při sjednávání dohod v nadnárodních společnostech	243
5. Forma a transparentnost dohod v nadnárodních společnostech	249
6. Implementace uzavřených dohod.....	252
7. Prevence a řešení sporů z dohod v nadnárodních společnostech.....	254
8. Zvýšení právní jistoty v oblasti účinků dohod v nadnárodních společnostech....	257
9. Dohody v nadnárodních společnostech a sociální dialog	259
10. Shrnutí	261

V. PŘEHLED INSPIRATIVNÍCH PRVKŮ SLEDOVANÝCH NÁRODNÍCH SYSTÉMŮ..... 265

Závěr 286

Přílohy

Příloha č. 1 Přehled rámcových dohod uzavřených evropskými sociálními partneři	291
Příloha č. 2 Individuální pracovní právo - přehled úpravy v sedmi sledovaných zemích.....	297
Příloha č. 3 Tabulkové přehledy sledovaných národních systémů.....	322
Příloha č. 4 Přehled dohod v nadnárodních společnostech uzavřených v sedmi vybraných evropských zemích a v ČR	350

Literatura..... 353